

Hij van Zijn kant geeft en blijft geven, genade en niets dan genade; en wij veranderen zelfs wat wij niet verdiend hebben in ongerechtigheid.

Hem is aan het verbond alles gelegen; en wij begaan gedurig dingen, waarin de onzalige neiging drijft, om los van God en vrij van het verbond te wezen.

Hij heeft Zijn heele hart op ons gezet, doch wij lachen en tarten en hoonen: Wie is de Heere? En om Hem en Zijne eere bekommeren wij ons niet.

Onze Bondsgod en wij tegenover elkander — hier moet ons hart zich in verslagenheid nederbuigen en moeten onze lippen klagen: Tegen U, U alleen heb ik gezondigd en gedaan dat kwaad is in Uwe ogen; tegen U,

Die mijn geest met wijsheid hadt gevoed,
En in mijn ziel Uw godd'lijk licht gegeven.

(Ps. 51.)

E. D. KRAAN.

¹⁾ Over het volgende spreekt ook H. G. Stoker t.a.p. 32—45.
²⁾ Die Grundlagen der Moral 192.

³⁾ K. Schilder, Tusschen „Ja“ en „Nee“, 138—420, vooral 396 en 400 v.v.; F. J. van der Tak, over „Psycho-analyse en Christendom“, van Runestam, in Onder eigen Vaandel V 219—227.

⁴⁾ Dr J. Ch. Kromsigt in Christus-prediking tegenover Moderne Gnostiek, 188 vv.

⁵⁾ t.a.p. 44.
⁶⁾ Om den gang van het betoog niet te onderbreken, hoop ik in een volgend artikel te bespreken, wat nog kort geleden tegen deze uitlegging van den Katechismus in 't midden is gebracht.

UIT DE SCHRIFT

Verleidende Philosophie.

Ziet toe, dat u niemand als een roof vervoere door de filosofie, en ijdele verleiding.
Kol. 2:8.

„Toezien...”

Dit vermaanwoord van den Apostel Paulus klemmt nog meer als we letten op de verleidende bode, die de vijand uitzendt om ons van het terrein onzer vastigheid af te lokken.

Als een lichtende gestalte treedt zij op ons toe, de fakkel der wetenschap in haar hand, de ster der waarheid in haar haartooi. Met vriendelijke stem zegt ze: „luister naar mij, ik zal u de gouden sleutel der kennis geven, waar ge het geluks-paradijs mee openen kunt; laat u van mij onderrichten, van mij alleen; werp over boord, jonge mensen, alle dwaze begrippen die u zijn ingeprent door uw ouders en door de kerk, en gij anderen, breek er toch eindelijk mee. Laat mij u de geheimen des levens verklaren; ik ben de Philosophie en mijn woord is de waarheid”.

En niet waar? als de vijand nadert met opgeheven banieren, en slaande trommels, dan zijn we op onze hoede. Maar nu treedt ons een schoone vrouw tegemoet, die zich met de weidsche naam van filosofie of wijsbegeerte noemt; haar lokkende stem is als een lied; wat is het nu dubbel noodig het wachtwoord niet te vergeten: „ziet toe dat niemand u als een roof vervoere door de filosofie”.

Maar, nu zegt de wereld: ziet ge wel dat ge duisterlingen zijt, mensen van de nachtschool, vijanden der wetenschap; gij schuwt het vrije onderzoek, geen wonder, Paulus heeft u reeds tegen de wetenschap gewaarschuwd!

Dit is echter volstrekt niet waar. Paulus verwerpt de wetenschap niet, hij waarschuwt alleen tegen zulke filosofie, die ijdele verleiding is.

Er is ook een christelijke wijsbegeerte, die de hooge taak heeft een levens- en wereldbeschouwing te bieden, die ons verstand en ons hart beide bevredigt, en onze kennis in een afgerond systeem samenbrengt. Zij is wetenschap des geloofs, en haar te beoefenen is heilige roeping.

Tegenover dit denkgeheel der christelijke wetenschap, der ware wijsbegeerte, zet de wereld van het ongelooft de hare, een denkwereld die haar gegevens niet uit goddelijke openbaring, maar uit de bedorven menselijke rede put, een wetenschap naar de vleeschelijke gezindheid der wereldwijzen van den dag.

Zoo schoon weet die schijnwetenschap zich te tooien, zoo lokkend weet zij op te treden, dat zij meer dan één zwakke en wankelende uit christenkring heeft afgetrokken van de wijsheid die van boven is, en er de wijsheid die van beneden is, voor in de plaats heeft gesteld.

Daartegen nu waarschuwt Paulus de gemeente van Colosse en de kerk van Christus uit alle eeuwen, ook ons en onze kinderen. De vormen mogen veranderd zijn, het is nog de oude strijd.

De wijsheid der wereld komt op ons aandringen, in boek en tijdschrift, in courant en gesprek, in voorlezing en onderwijs, op de fabriek, in de werkplaats, op het kantoor, in de handel of op de beurs, en niet het minst in de conversatie.

Aan die invloed kunnen wij ons lang niet altijd onttrekken, want we zijn in de wereld.

Maar roeping is den vijand te weerstaan. Want alle wetenschap, die uit het ongelooft leeft, vergadert

geen licht, maar duisternis, geeft geen vreugd, maar smart.

Ziet dan toe dat niemand u als een roof vervoere door de filosofie die ijdele verleiding is.

Beweer ik teveel als ik zeg, dat we in onze tijden wel heel bijzondere genade van God mogen bidden om in deze geestelijke strijd krachtige wederstand te bieden?

F. C. M.

KERKELUK LEVEN

Niet lijdelijk toezien.

Dat er ten opzichte van de gereformeerde jeugd in de groote steden een vraagstuk is, zal wel ieder toegeven.

De cijfers, die we een vorig maal noemden, spreken, helaas, al te duidelijke taal.

Dankbaar mogen we zijn voor het vele, dat in den tegenwoordigen tijd voor de jeugd wordt gedaan. Want dat er door velen en op velerlei wijze gepoogd wordt, de jonge menschen vast te houden, kan niet worden betwijfeld. De arbeid der kerk, het werk van de jeugdorganisaties en het pogen der sociale bonden, kunnen we niet dan met groote dankbaarheid noemen.

De eerste oorzaak van het wegzakken van zoo velen ligt dan ook stellig in het gezin.

Er zijn te veel ouders, in wier leven de ernst ontbreekt. Er zijn te veel gezinnen, waar de vreeze Gods zoek is; te veel families, waar men brak met de voorvaderlijke traditie.

Maar ook in ernstig willende gezinnen blijkt vaak voor de jonge menschen de zuigkracht van het groote-stadsleven te sterk.

Nu zijn er onder hen, die geleidelijk wegzinken, nog wel, die zich zouden willen laten leiden.

Maar het gebrek aan staag contact met, en het niet voortdurend bearbeid worden door de kerk, doet hen hoe langer hoe minder de band met de kerk gevoelen.

Wanneer we nu erkennen, dat er zulke gevallen zijn, moeten we helaas even beslist toestemmen, dat er ook zijn, die ondanks de beste opvoeding en ondanks regelmatige bearbeiding, de kerk des Heeren den rug toekeren.

Ook onder hen, die afvallen, is er variatie van weg en wandel.

...

Hoewel we nu erkennen, dat al deze jonge menschen, die heengaan, wandelend naar het goed-dunken van hun hart, wankelen en vallen door eigen schuld; hoewel we weten, dat ze de kerk van Christus verlaten, omdat ze de wereld liever hebben dan de dienst Gods, mogen we toch vragen, of de kerk van Christus alles gedaan heeft, wat zij kon om hen te redden.

Zien we niet te veel nog, ondanks al ons mooie werk, lijdelijk toe?

Welk contact heeft de kerk in 't algemeen met de kinderen tusschen 10 en 15 jaar?

Men weet toch, dat de meeste kinderen in de groote steden eerst laat ter catechisatie komen?

Maar men mag ook weten, dat juist omstreeks het twaalfde of dertiende jaar de eerste twijfel valt, en de eerste breuk komt in de lijn des levens.

Moet er dan hier niet iets gedaan worden?

Men versta mij wel.

De predikanten onzer groote-stadskerken zijn in den regel al héél zwaar beladen. Op hun schouders zou ik niet méér leggen willen dan er reeds op rust.

Maar ondanks dat: móét er niet iets gebeuren?

J. W.

De zuigkracht van de groote stad.

Boven noemden we de zuigkracht van de groote stad.

Ook de jongeren, in gezinnen die van buiten af komen, loopen in de stad groot gevaar.

Om nog maar niet te spreken van hen die als „alleen-loopend“ persoon „op kamers“ gaan wonen.

Eenige cijfers omtrent dat groote-stad-gevaar staan ons ten dienste.

Ze hebben betrekking op twee Deutsche steden: Bremen en Hannover.

Omtrent Bremen geven we cijfers, die betrekking hebben op de „gereformeerden“ (d.w.z. op personen, die zich opgaven als „reformiert“). Omtrent deze stad kennen we het volgende staattie:

aantal „gereformeerden“ in:

1890	1895	1900	1905	1910
49.928	55.240	37.000	36.940	31.274

aantal „gereformeerden“, die in de stad zijn komen wonen in de laatste 5 jaren:

1890	1895	1900	1905	1910
2.117	3.212	2.116	3.297	2.719

Wie deze cijfers met elkander vergelijkt, vermoedt dadelijk, dat er een snelle afgang valt te constateren.

Van de 2116 gereformeerden, die tusschen 1895 en 1900 in Bremen kwamen, en die toen alle minstens eens per maand (de meesten veel méér) naar de kerk gingen, bezochten er in 1910 (afgedacht

van de gestorvenen en vertrokkenen, die tot het einde trouw gebleven waren) nog slechts 113 de kerk, waarvan enkelen „zelden“.

Voor 3297 uit 1905 was dit getal in 1910: 632. In vijf jaar! Daartegenover staat dat in Bremen in 1905 op een bevolking van ruim 213000 zielen 953 opgaven tot geen kerk te behoreen, terwijl in 1910, op een bevolking van bijna 245000, 12012 zich aldus genoteerd wilden zien.

Tot recht verstand merken we op, dat op het platteland rondom Bremen („Bremer Landgebiet“) het aantal gereformeerden relatief groot is (in 1910: 9435 op de 22.477 inwoners). Vandaar het betrekkelijk groote aantal „gereformeerden“, dat naar Bremen trok.

En nu enkele cijfers van Hannover:

Hannover telde in 1910: 250.024 inwoners.

Van dit aantal was 26.9 pct. buiten de stad geboren.

Van deze 26.9 pct., oftewel 67.467 personen, waren er 42.188 als kind gewoon, naar de kerk te gaan.

In 1910 behoorden van deze nog slechts ongeveer 5 pct. of wel 2096 tot de meer of minder trouwe kerkbezoekers.

En van deze komt relatief het grootste procent voor de Roomsche kerk.

Statistieken kunnen leerzaam zijn, al zijn ze wel eens wat oud.

Natuurlijk willen we deze cijfers niet zonder meer toepassen op de Gereformeerde kerken.

De toestanden zijn bij ons nog veel beter.

Ook omdat er betere discipline en betere opvoeding is.

Maar toch ontkomt ook de Gereformeerde jeugd, die van buiten inkomt, stellig niet aan de zuigkracht van de groote stad.

J. W.

GEESTELIJKE ADVIEZEN

Het gebed om den kinderzegen.

„Is het de plicht van gehuwden, om den kinderzegen te bidden?“ vraagt een onzer lezers.

Als ik me met een handigheidje van deze vraag wilde afmaken, zou ik kunnen volstaan met de wedervraag: Sedert wanneer het onder ons gewoonte is, onderzoek te doen naar onzen plicht om van onzen God te vragen, wat we een zegen achten?

In den regel toch hebben we voor dergelijk bidden den prikkel van den plicht niet noodig.

Maar ik wil me van deze vraag niet op het gemakkelijkst afmaken. — Daarvoor acht ik haar veel te belangrijk en veel te actueel. — En ik wil het niet doen met deze wedervraag, omdat ik heel goed begrijp, hoe inzonder er toe kwam zich zoo uit te drukken. Hij dacht daarbij, naar ik vermoed, aan het droeve feit, dat veler blik zoo vervalscht is, dat ze geen zegen meer kunnen zien in wat naar Gods Woord toch inderdaad een zegen is, en daarom ook een zegen moet blijven heeten.

Misschien ook — en in verband met zijn vraag, lijkt dat me waarschijnlijker; al zou men in dat geval ook verwacht hebben, dat ze een beetje anders luiden zou — dacht hij daarbij aan de mogelijkheid, dat gehuwden in omstandigheden geraken, waarin wat anders een zegen is voor hen ophield een zegen te zijn. — Doch, hoe dit zij — de bedoeling der vraag is wel duidelijk.

Die bedoeling moet zijn: ten eerste, of alle gehuwden moeten begeeren kinderen te krijgen; en in de tweede plaats, of ze de vervulling van deze begeerte in gebed behooren af te smeeken van God. En dan moet deze dubbele vraag, zonder eenigen twijfel, bevestigend beantwoord worden.

De eerste, omdat de voortplanting van ons menschelijk geslacht, en daarin de opbouw van Gods kerk en de komst van Gods Koninkrijk, behoort tot het doel, waarmee God de Heere het huwelijk instelde.

Eénig doel van het huwelijk is ze stellig niet. Ook in andere opzichten is de vrouw, in het huwelijk, den man gegeven tot een hulpe.

Maar hoezeer, bij het uitdenken, het mogelijk maken en het instellen van het huwelijk door onzen God, de voortplanting van het menschelijk geslacht op den voorgrond stond, blijkt reeds uit het geslachtelijk onderscheid, waarin man en vrouw op het huwelijk zijn aangelegd.

En God de Heere sprak het zelf, en met veel nadruk, uit in wat Hij in den zegen, dien Hij Adam en Eva, in hun echtelijke vereeniging, schonk, voorop liet gaan: „Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt“.

Elke zegen Gods houdt een gebod in, wijl zegen altoos een of ander goed is, dat alleen in een bepaalden weg, den weg der gehoorzaamheid, verkregen wordt.

Doch deze zegen draagt daarvan, tot in zijn woorden toe, het stempel: de zegen in 't „zijt vruchtbaar“ maakt de vermenigvuldiging mogelijk. Doch het „vermenigvuldigt“ zegt, dat zijn vrucht

niet verk

hoorzaam

Dit: „

zegen

vuldig

hebben

Wie g

dezen z

tóch gaa

opstande

lijk kwan

en de v

zou zich

revolutio

Er is n

zegen en

zich open

doel wa

Het is

sche gre

Wie te

moet in

huwelij

ren, wat

hij moet

In dit

lijk in h

Als da

God den

wel ook,

ming me

ren liefd

jegens el

onmiddel

een zaad

pasgehu

in als de

Dit v

trouwdag

gaan, en

gedurende

verhoorin

En aar

aan deze

wie in d

Die ve

ze zijn e

Gods te

echt bea

bestemm

Die za

maken t

En hij

plicht, a

danken

Doch

heilige p

Gods so

overwelc

stellen i

huwelij

Of er

denkbaa

of naar

ze hun

Onget

Maar

in de be

men die

komst d

in zijn

God het

heidje t

Doch

in ons l

verbied

te bege

Die o

Ieder m

sciëntie

Elk gev

meene

Doch d

die onst

roeping

vermeere

V.

UT

(Terg

Op ir

bond is

Deze

Hij is l

tratie o

van de

de scho

stelling

beteeker

dezer d

feestelij

land zu